

skole, er i høieste Grad utilfredsstillende, og jeg kan meget godt indse, at det for hele Theatrets Drift vil være en hensigtsmæssig Bygningsforandring, der er foreslaaet; men jeg har endnu den Tvivl tilbage, om man gjør rigtigt i at ødelægge den Koncertsal, som man nu engang har indrettet, og som man dog vel har tænkt sig at skulle bruge. Er det ikke muligt at bruge denne Koncertsal, eller er det blot Theaterbestyrelsen, der ikke vil bruge den? Kunde denne Tvivl tages fra mig, vilde jeg anerkjende, at Bygningsforandringen er hensigtsmæssig, og vilde da ogsaa stemme for den. Imidlertid maa jeg om hele Theatret tillade mig et Par Bemærkninger. Det erede Flertal har nemlig i sin Betænkning udtrykt sig saaledes, at, efter dets Formening bør Theaterbestyrelsens Bestræbelse gaa ud paa ei blot at opnaa Balance imellem Indtægt og Udgift, men ogsaa efterhaanden gennem positive Overstud at vinde tilbage for Statskassen de Summer, den har offret paa Theatret. Naar en saadan Bemærkning stilles i Spidsen uden nogenformelt indskrænkende Bestemmelse, kan jeg ikke se rettere, end at den viser feil. Det er ikke Statens Opgave at drive Theater som Industri, Theaterindustri som saadan fra det økonomiske Standpunkt betragtet er, og kan ikke være Statens Opgave, det maa være private Folks Opgave. Grunden, hvorfor Staten opretholder et Nationaltheater, er og maa være den, at Staten anser det for rigtigt, for en Statsinteresse, at opretholde en virkelig Kunstanstalt, idet den formener, at en saadan Kunstanstalt har en gavnlig Indflydelse paa hele den nationale Aand og Udvikling. Heraf følger atter, at Theatrets Opgave maa først og fremmest være den at opføre de nationale dramatiske Værker for Folket paa en kunstnerisk Maade. Jeg siger „først og fremmest“, thi foruden det vil et saadant Nationaltheater, især et Nationaltheater som vort, som ikke alene har een, men tre Kunstarter til sin Opgave, naturligvis have videregaaende Formaal. Men allerede de faa Ord, jeg har sagt, at Theatret maa udføre denne sin Opgave at fremføre de nationale dramatiske Arbejder for Folket paa en kunstnerisk Maade, ere tilstrækkelige til at vise, at den økonomiske Side af Sagen bliver den underordnede; thi disse Arbejder maa og skulle opføres, hvis Theatret ellers vil opfylde sin Bestemmelse, selv om det maatte til Lider vil vise sig, at saadan ikke er den mest økonomiske Theaterindustri. — Jeg kommer derefter til Konto 6. A. Som man vil se har hele Udvalget tiltraadt Forslaget om at tildele Statsraad Hansen en livsvarig Hædersgave paa 1,500 Kr. Derimod har Mindretallet ikke kunnet tiltræde den erede Ministers Forslag om at forhøje de faste Understøttelser med 1,600 Kr. Af disse 1,600 Kr. skulle, som de Herrer ville se i Betænkningen, 400 Kr. anvendes til Prof. Schjødt, ligesaa meget til cand. phil. F. Steenberg, ligesaa meget

til forhenværende Adjunkt K. Arentzen, 200 Kr. til Skolelærer Thyregod og ligesaa meget til Inspektør Broshøll. Uden at jeg finder mig foranlediget til, hvad jeg ikke vilde finde hensigtsmæssigt eller tiltalende, at gaa nærmere ind paa den Kritik af disse Mænds Kapaciteter og de Grunde, der fra Statens Side kunde være til at anerkjende deres Dygtighed ved yderligere Tilskud, end de hidtil have faaet, kan jeg kun sige, at Mindretallet har ikke søgt sig overbevist om, at der var nogen Grund nu i Diebløkket til at forhøje disse Mænds faste Understøttelser — De to næste Poster, som angaa nye faste Understøttelser, den ene til Professor Dr. phil. Valdemar Schmidt og den anden til Dr. phil. Schandorph, har hele Udvalget tiltraadt. Hvad den Sidste angaar, har det Mindretal, hvortil jeg hører, haft en Del Tvivl; men da Forslaget er blevet stillet af den meget erede Minister, og da det er et Forslag, som den meget erede Minister, om jeg ikke feiler, allerede to Gange tidligere i Finantsudvalget har bragt frem, men dog ikke positivt stillet, have vi ment, at vi kunde tiltræde Forslaget, og jeg skal derfor ogsaa fra vor Side anbefale det høie Thing at stemme derfor.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det første Spørgsmaal, jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, henhører under Ændringsforslaget Nr. 47. Det er nemlig Spørgsmaalet om Lønning af en fast Kapellan i Gistrup, i Forbindelse med hvilket staar det Ændringsforslag, som er opført under Nr. 50, og som angaar en Bolig til samme Kapellan. Dette hænger jo sammen med den store Ærang, der er i forskellige Egne af Jylland til Kirker og præstelig Tjeneste. Det har været behandlet gjentagne Gange her i Rigsdagen, og det er anerkjendt fra alle Sider, at det var i høi Grad ønskeligt, om den tilstedeværende Ærang kunde blive afhjulpen. Det er imidlertid paa Grund af de bestaaende Forhold overmaade vanskeligt at lægge nogen omfattende Plan til en Reform, der lader sig udføre i en overfluelig Tid, og det er det, der har bragt Ministeriet til at tage et Punkt særlig ud — det, der her foreligger om Gistrup — i den Forventning, at her var et Spørgsmaal, der under alle Omstændigheder maatte ordnes paa den Maade, som det her er foreslaaet. Medens andre i fjernere eller nærmere Forbindelse dermed staaende Spørgsmaal kunne være Gjenstand for Tvivl og derfor behøve nærmere Overveielse, har man ment, at dette Spørgsmaal, uden at præjudicere Noget for Fremtiden, lod sig tage ud og fastslaa strax. Jeg vil derfor sætte megen Pris paa, om man vilde forkafe de to Ændringsforslag, der findes opførte under Nr. 47 og Nr. 50. Det er min Overbevisning, at man derved vil give et lille Bidrag til at afhjælpe en stor Ærang i de paagjældende Egne. —